

„Egy nagyon eredeti és megbízható ember”

– idézet Dorthé Esbjørn Holcktól

(Elhangzott Bolye Ferenc temetésén Hantoson, 2016. október 13-án)

*Tisztelt Gyászoló Család,
Tisztelt Gyászoló Gyülekezet*

Nehéz megbízatásra vállalkoztam, amikor egy különleges alkalommal szólok a magam és a szakmai munkatársak, barátok, a Magyar Népfőiskolai Társaság nevében. Napok óta fogva tart, szorongatja szívünket a megmásíthatatlan valóság, Feri elment. Mindig felkészületlenek vagyunk

Dorthé Esbjørn Holck a roddingi népfőiskola igazgatója pedig levelet írt Évának. Egy részlet:

„Egyedülálló módon érzett rá a Grundtvigi népfőiskolák filozófiájára azáltal, hogy a nyelvi nehézségek ellenére részt vett az iskolai élet mindennapjaiban, az ő sajátos módján kommunikált a tanárokkal, diákokkal és a helyi farmerokkal - és mindközben figyelt és tanult.

Nagyon lenyűgözött bennünket a buzgósága és elkötelezettsége, már az első találkozásunkkor éreztük, hogy ő egy nagyon eredeti és megbízható ember. Hasonló elragadtatással értesültünk a munkáról, aminek nekilátott, mikor visszatért Magyarországra, Hantosra. Nagy csodálattal tekintettünk az Évával való közös munkájuk eredményeire, a kitarító munkájukra, amit Kishantos létrehozásával és az ehhez kapcsolódó projektekkal elértek”

Utolsó földi útjának végén azért jöttem és jöttünk elköszönni ma, mert szeretnénk kifejezni határtalan nagyrabecsülésünket és tiszteletünket Feri iránt. Több mint negyedszázada ismertük meg egymást. Ki tudná összefoglalni mi minden történt velünk ez alatt az időszak alatt? Van egy közös történetünk, amit ha bármikor találkoztunk és megláttuk egymást, mindig szobahoztuk, nemcsak egymás közt, hanem nyilvánosan is. 1990-ben először küldhettünk diákot Dániába. Feri négy és fél hónapot tölthetett Dániában a világ első népfőiskoláján. Nagyon izgultunk bevá-

lik-e a mi jelölésünk és az ő merész vállalkozása? Aztán a szorongás napjai után lassan jöttek, majd egyre ütemesebben özönlöttek a hírek. Feri beszélt angolul, dán nyelvi kommunikációs alapokat használt. De ami a legfontosabb, egyből fontos szereplő lett, a középpontba került és vezetőként kezelték és tisztelték. Akkoriban se e-mail, se skype nem volt, de folyamatosan hallottuk a híreket: a Feri ezt tervezi, meg azt tervezi. Az élmények, tapasztalatok mély hatást tettek rá, ezek alapján álmodta meg a kishantosi népfőiskolát 1991-ben, amit Ács Sánorné Évával közösen hoztak létre. Megalakult a Mezőföld Népfőiskolai Társaság, melynek Bolye Ferenc elnöke lett. Hova nőtte ki magát ez az ártatlan epizód? Csak azért nevezhetjük epizódnak, mert a későbbi évek során a Mezőföld Népfőiskola több mint 200 fiatal tudott Dániába küldeni. Ha ehhez hozzávesszük az egész Magyar Népfőiskolai Társaság északi és más népfőiskolai tanulmányútjait, az együtt eléri az 500 fiatal is.

Most Feri esetében azt mondhatjuk bizony: „az első fecske” nyarat csinált!

1998 óta ügyvezetőként vezette a Kishantosi Ökológiai Mintagazdaságot, amely kiemelkedő országos és nemzetközi példává vált. Ezen a több mint 400 hektáron a gyönyörűséges Magyarország jövője valósult meg, kicsiben. Feri a fenntartható vidékfejlesztés és az ökológiai gazdálkodás egyik legjelentősebb magyar alakjává vált. Egy járatlan úton, elismert szereplő lett. De nem csak a szakmai érdemeket kell ma felmutatni, hanem azt, hogy Bolye Ferenc mércét teremtett a saját maga személyében is. Mércé az emberségben, a közössége és hazája iránti elkötelezettségben. Mércé a közösségi felelősségvállalásban, a kitarásban, az igazságérzetben, a nyíltságban.

Én és mi mindnyájan, sokat tanultunk ebből a zsinórmérték tartásból. Ha nem találkoztunk – mert gyakran kimentette magát, mivel naphosszat traktoron ült s a szerelmes növénytabláit fürkészte – akkor üzentünk. Ha találkoztunk, rögtön kutattam mi a véleménye erről, meg arról, s ő nemcsak mindig nyíltan képviselte az álláspontját, hanem az telitalálat is volt mégpedig „alulnézetből”.

Mert nemcsak a természet fenntarthatósága érdekelte, hanem a családja, a faluja, a közösségének a fenntarthatósága, sorsa, jövője is, s mindent ennek rendelt alá az ítéleteiben és a cselekedeteiben. Bolye Ferenc a magyar vidék népének hű szolgája. Kukorica Jánosok, Toldi Miklósok, Bajcsy-Zsilinszky Endrék génjei irányították a lelkét. De paraszt ősei tragikus sorsát is beteljesítette.

Az ökológiai központ több évtizedes, nemzetközileg elismert tevékenysége, a biogazdaság és népfőiskola léte alkotmányos védelemre jogosult eredmények – ezt mondta ki az alapjogi biztos állásfoglalása. Feri halála pedig éppen azon a napon következett be, amikor a Fővárosi Törvényszék fontos kishantosi vonatkozású döntést hozott: álláspontja szerint a Nemzeti Földalapkezelő Szervezetre vonatkozó törvény és az állami földek hasznosításáról szóló kormányrendelet egyes

részei az alaptörvénybe ütköznek, és sértik az ENSZ Korrupció elleni egyezményét is, ezért az Alkotmánybíróságnak adta tovább az ügyet.

Máté evangéliuma 24

„Sokan eltántorodnak hitüktől, elárulják és gyűlölik majd egymást. (11) Számos hamis próféta fellép, és sokakat tévedésbe ejtenek. (12) A gonoszság megsokasodása miatt sokakban kihűl a szeretet, (13) de aki mindvégig kitart, az üdvözül.”

Kedves Feri, te is ezek közé tartozol.

Amíg a föld megélhetés lesz ebben az országban, addig Bolye Ferenc munkássága is fennmarad és mérce lesz mindnyájunk számára. Isten veled drága Barátom!

Kishantos 2016. október 13.

Szigeti Tóth János
a Magyar Népfőiskolai Társaság
elnöke

Petőfi Sándor

A NEMZETHEZ

(Bolye Ferenc szavai: <https://www.youtube.com/watch?v=SzZl8Ji8Psg>)

*Konduľjanak meg a vészharangok!
Nekem is egy kötelet kezembe!
Reszketek, de nem a félelemtől;
Fájdalom és düh habzik szivembe'!*

*Fájdalom, mert düledék hazámra
Uj viharok közeledtét látom,
És düh, és düh, mert tétlenkedünk, mert
Nem szakad le szemünkről az álom.*

*Pillanatra fölriadt e nemzet,
S szétnézett, mi zaj van a világban?
És a másik oldalára fordult,
S mostan ujra aluszik javában.*

*Ébredj, ébredj, istenverte nemzet,
Aki ott az elsők közt lehetnél,
S kárhözatos lomhaságod által
Mindig hátul és alant hevertél! Ébredj, ha-
zám, mert ha most nem ébredsz,
Soha többé nem lesz ébredésed,
S ha ébredsz is, annyi időd lesz csak,
Míg nevedet sírkövedre vésed!*

*Föl, hazám, föl! százados mulasztást
Visszapótol egy hatalmas óra,
"Mindent nyerni, vagy mindent veszíteni!"
Ezt írjuk föl ezer lobogóra.*

*Oly sokáig tengődtünk mi úgy, hogy
Volt is, nem is a mienk az ország;
Valahára mutassuk meg már, hogy
Senkinek sincs semmi köze hozzánk.*

*Vagy ha végzés, hogy el kell enyészniünk,
Irtsanak ki hát ezen világból!...
A haláltól, nem tagadom, félek,
De csupán a becstelen haláltól.*

*Haljunk meg, ha nem szabad már élnünk,
Haljunk meg oly szépen, oly vitézül,
Hogy azok is megsirassanak, kik
Eltörölnek a földnek színérül!*

*Legyen olyan minden ember, mintha
Zrínyi Miklós unokája volna,
Harcoljon ugy minden ember, mintha
Egyedül rá támaszkodnék honja!*

Ács Sándorné Éva értesítése Bolye Ferenc haláláról

Mélységes megrendüléssel tudatom mindenkivel, hogy Kishantos hőse, Bolye Ferenc kollégám ma délután elhagyott minket. Halála felfoghatatlan veszteség mindannyiunknak. Isten jutalmazza meg őt mindazért a csodáért, amit létrehozott, a bátorságért, a kitartásért, a barátságért, a tisztességért, a példamutatásért és mindenért.

Osztozunk felesége, és családja gyászában.

Ács Sándorné Éva

Kishantos, 2016. október 6.

<http://feol.hu/gazdasag/folduzlet-eladjuk-sajat-jovonket-a-biogazdasag-vilagitotorony-1625460>

[1]

Feri úgy ment el, ahogy élt – Nem mindennapi ember volt...

Barátaival versmondó versenyre készültek a Hantosi Kultúrházban, ott ahol minden fontos ügyet indítottunk Hantosért és Kishantosért.

Jó kedvű volt, viccelődtek. Elszavalta a kedvenc versét : Petőfi Sándor A nemzet-
hez - leült, a szívéhez kapott - és meghalt... A rohammentő már csak a halált állapította meg.

Nehéz elhinni, de így történt.

*"Könnyü bánni külső elleninkkel,
Ha kivesznek e belső bitangok...
Félre most, lant... futok a toronyba,
Meggondítom azt a vészharangot!"*

Éva